

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a

Anul școlar 2020 – 2021

Limba și literatura română

pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară

Testul 14

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

SUBIECTUL I

(70 de puncte)

Citește cu atenție textele de mai jos.

Textul 1

Ciocolata reprezintă gustul dulce al copilăriei. Azi ciocolata se găsește în forme diverse: baton, cremă, bomboană, băutură. În toate aceste forme, ciocolata este însoțită de arome cât mai variate, de la banalul lapte sau caramel, până la sare de mare sau chili. Însă ciocolata din trecut, cu siguranță, astăzi nu ar fi consumată cu plăcere.

Xocolatl, băutura din cacao preparată și consumată în America Centrală încă de-acum 2000 de ani, era pur și simplu o apă amară. Mult mai târziu a fost aromatizată cu zahăr sau cu miere, astfel încât oamenii au început s-o bea cu plăcere. Și pentru mult timp, aceasta a fost singura formă în care ciocolata era consumată: cea lichidă.

Pentru mulți oameni, nu trece o săptămână fără să fi mâncat măcar o bucățică de ciocolată. Elvețienii, spre exemplu, conduc clasamentul mondial al *iubitorilor de ciocolată*, cu un consum anual de peste nouă kilograme.

Iată câteva informații dintr-o istorie dulce:

Olmecii sunt primii care folosesc boabele de cacao. Datele arheologice arată că această civilizație, din zona Mexicului și a Guatemalei de azi, consuma cacao.

Pentru **mayasi**, boabele de cacao erau atât de valoroase, încât le foloseau drept monedă* de schimb. Din cacao, ei preparau o băutură caldă numită *xocolatl*, ceea ce înseamnă „apă amară”.

Cristofor Columb a gustat pentru prima dată boabele de cacao în 1502, în a patra călătorie de explorare a Lumii Noi.

În 1528, Cortés a adus planta de cacao în Spania, iar în rândul elitei spaniole a devenit obișnuit consumul de ciocolată caldă. În 1606, secretul ciocolatei, păstrat cu grijă de spanioli, a trecut granițele regatului Castiliei și a ajuns în Italia, grație exploratorului* Francesco Carletti, revenit în Europa după o călătorie în America Centrală.

În 1828, ciocolatierul olandez Conrad J. Van Houten a inventat presa pentru cacao, găsind o metodă nouă de extragere a grăsimilor din boabele de cacao, pentru a obține o pudră fină și, separat, unt de cacao.

Adaptare după Andrea Lupșor, *Ciocolata noastră cea de toate zilele*,
www.historia.ro

**monedă* – ban de metal

**explorator* – căutător, cercetător

Textul 2

Domnișoara Poimâine simțea că o apucă disperarea. Ar fi dat orice să aibă cu cine schimba o vorbă, ar fi ieșit la un suc efervescent*, ar fi mers la un concert de Future Rock, ar fi ținut un jurnal strict secret – dar ce să scrie în el, de vreme ce toate zilele erau aproape la fel? Ar fi..., ar fi mers cu o mașină decapotabilă, ar fi mestecat gumă, s-ar fi dat cu ruj, ar fi văzut răsăritul pe o plajă pustie, ar fi mers la petreceri în pijamale... [...]

Cu căștile pe urechi, Domnișoara Poimâine se întindea pe spate, ascultând muzică și privind cerul înstelat și portocaliu de deasupra. Future Rock, așa se numea genul ei muzical preferat, iar trupa care-i

facea inima să vibreze cu muzica și, mai ales cu versurile atipice, purta numele The Leprechauns. De când începuse să crească, renunțase la codițe, fundițe, rochițe și acadele. Se îmbrăca numai în negru, cu niște haine despre care nu puteai spune niciodată unde încep și unde se termină. Își vopsise părul în violet, își tunsese un breton foarte scurt, asimetric și renunțase pentru totdeauna la sandale și balerini. Acum purta numai bocanci și multe inele. Și-și desenase un fluture pe umăr. „Timpul e de partea mea” scria pe aripile lui, pe care și le desfăcea numai când Domnișoara Poimâine era cu adevărat bucuroasă. În restul timpului, fluturele-și închidea aripile și ascundea cuvintele despre timp, care nu erau altceva decât titlul melodiei sale preferate.

Și, cu muzica bubuindu-i în căști și părul violet fluturând [...], simțea deodată cum îi cresc aripi, cum se întinde ca un arc, cum timpul nu mai există sau ea devine una cu timpul, ea e însăși timpul și spațiul, e o făptură nesfârșită și atotcuprinzătoare, și universul există doar pentru că îl visează ea, și Mâine, Azi și Ieri se topesc într-o pastă strălucitoare, și Domnișoara Poimâine adormea legănată de vise. [...]

Valuri agitate se spărgeau la țarm, zguduind pontonul* fragil pe care o fată cu părul roșu, îmbrăcată în haine elegante, îi făcea semne, strigând:

— Hei, verișoarăăă! Ți-a stat timpu-n loc? Hai, vino și ajută-mă!

Poimâine se frecă la ochi. Nu mai văzuse de atâta amar de vreme nicio făptură, încât nici nu-și putea crede ochilor. Oare chiar avea o vizită? Insula pe care locuia nu era mare, o putea înconjura pe toată într-un sfert de oră de mers. În partea estică avea un pâl* de arbori pitici, care uneori înfloreau, dar fără să țină seama de vreun anotimp sau de vreun ciclu de viață – pur și simplu înfloreau când aveau ei chef, apoi se ofileau sezoane întregi. În partea vestică, se găsea un mic golfuleț cu nisip rozaliu, pietros, pe care Poimâine se întindea uneori să citească. Plajă nu putea să facă aproape niciodată, cerul era mereu acoperit de o pătură groasă de nori portocalii. Nordul insuliței era o învălmășire de bolovani colțuroși, unde nu avea niciun sens să te aventurezi. În colțul sudic se afla un soi de far*, care avea la parter o încăpere cu bucătărie, iar în turnul rotund un dormitor pe care fata îl tapetase cu postere cu formația ei preferată. Urcând în dormitor pe o scăriță întortocheată, putea pătrunde pe micul balcon al turnului, de unde observa întinderile de ape-nori din jurul insulei. [...] Strigătele verișoarei ei o făcură să coboare scările în goană, și alergă la pontonul din micul golf.

— Mâine, tu ești? Spune-mi că nu visez! Strigă, emoționată.

Au țopăit amândouă preț de câteva minute, s-au îmbrățișat și s-au strâmbat una la alta, după pofta inimii, ca-n vremurile de odinioară, când stăteau toată ziua împreună, și Mâine o învăța cum merg lucrurile în Regatul Timpului. Apoi, Poimâine a poftit-o în turn, a preparat o ciocolată caldă cu piper roșu (se dădea în vânt după tot ce era picant) și au început să istorisească ultimele întâmplări.

Adina Rosetti, *Cronicile Domnișoarei Poimâine. Vremea Vrăjitoarei Niciodată*

**efervescent* – (despre lichide) care dezvoltă cu putere gaze în cursul unei reacții chimice, cu bule

**ponton* – pod plutitor sau ambarcațiune care susține o instalație unde acostează navele, bărcile

**pâl* – grup de plante, animale

**far* – construcție înaltă prevăzută cu o sursă de lumină puternică

Scrie, în dreptul fiecărui exercițiu, răspunsul pentru cerințele de mai jos, cu privire la textul dat.

A.

1. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a indica dacă este „adevărat” sau „fals”, bazându-te pe informațiile din textul 1. **4 puncte**

Enunțul	Adevărat	Fals
Un elvețian nu consumă mai mult de opt kilograme de ciocolată pe an.		
Când a fost inventată, ciocolata a fost o băutură amară.		
La mayași, ciocolata era foarte valoroasă.		
Ciocolata a fost descoperită de Cristofor Columb.		

2. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

Ciocolata a fost adusă în Europa

- a) în secolul al XIII-lea.
- b) în secolul al XV-lea.
- c) în secolul al XVI-lea.
- d) în secolul al XVII-lea.

Răspunsul corect: .

2 puncte

3. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a indica dacă este „adevărat” sau „fals”, bazându-te pe informațiile din textul 2.

4 puncte

Enunțul	Adevărat	Fals
Poimâine dorea foarte mult să discute cu cineva.		
Formația preferată a domnișoarei Poimâine se numea Future Rock.		
Domnișoara Poimâine locuia pe o insulă foarte mare.		
Domnișoara Poimâine s-a bucurat când a auzit vocea verișoarei.		

4. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

Poimâine ar fi vrut

- a) să facă plajă singură pe nisipul rozaliu.
- b) să găsească în turn un fluture albastru.
- c) să iasă cu prietenii la o ciocolată caldă.
- d) să se distreze la o petrecere în pijamale.

Răspunsul corect: .

2 puncte

5. Explică, în două – trei enunțuri, motivul pentru care Poimâine evită să scrie un jurnal secret, valorificând textul 2.

6 puncte

6. Precizează o asemănare și o deosebire de conținut între cele două texte.

4 puncte

B.

1. Transcrie, din articolul de dicționar, sensul pe care îl are, în textul 1, cuvântul subliniat. **2 puncte**

PRÉSĂ, (I) *prese*, s. f. I. Dispozitiv, unealtă, mașină cu care se execută operația de presare a unui material, obiect. ♦ Spec. Mașină tipografică simplă care tipărește prin presarea hârtiei pe un zaț acoperit de cerneală. II. Totalitatea publicațiilor cotidiene și periodice (ziare, reviste etc.) prin care se realizează informarea publică. ♦ Activitatea sau profesia de gazetar, de publicist; gazetărie, publicistică. ♦ (Concr.) Gazetari, ziaristi. ♦ Expl. *A avea presă bună* (sau *proastă*) = a se bucura de o apreciere bună (sau rea), a avea o reputație bună (sau proastă). – Din fr. **presse**.

***, *Dicționarul explicativ al limbii române*

2. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

Seria care conține doar cuvinte despărțite corect în silabe este:

- a) cio-co-la-tă, no-u-ă.
- b) cio-co-la-tă, no-uă.
- c) ci-o-co-la-tă, no-u-ă.
- d) ci-o-co-la-tă, no-uă.

Răspunsul corect: .

2 puncte

3. Scrie, în fiecare casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

A. Ciocolata este o băutură des în toată lumea.

- a) căutat.
- b) căutată.
- c) căutați.
- d) căutate.

Răspunsul corect: .

4 puncte

B. Conrad J. Van Houten pudra de cacao.

- a) a obținut;
- b) s-a obținut;
- c) l-a obținut;
- d) a obținut-o.

Răspunsul corect: .

4 puncte

C. Cortes aduce spaniolilor ciocolata caldă.

- a) îl;
- b) le;
- c) o;
- d) îi.

Răspunsul corect: .

4 puncte

4. Rescrie secvența „baton, cremă, bomboană, băutură”, modificând numărul substantivelor. **4 puncte**

5. Notează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în enunțul: „Valuri agitate se spărgeau la țârm, zguduind pontonul”. **4 puncte**

Cuvântul	Funcția sintactică
1. valuri	
2. se spărgeau	
3. (la) țârm	
4. pontonul	

6. Imaginează-ți că ai participat la o expoziție dedicată istoriei ciocolatei. Scrie, în minimum 20 de cuvinte, un mesaj de mulțumire adresat organizatorilor. În redactarea răspunsului tău, vei utiliza un *verb la modul condițional-optativ* și un *numeral ordinal*, pe care le vei sublinia. **8 puncte**

7. Rescrie enunțul de mai jos, corectând greșelile de orice fel. **4 puncte**

Poimăine, a pregătit ciocolată ferbinte pentru prietenii ei.

SUBIECTUL AL II-LEA

(20 de puncte)

1. Motivează, în minimum 20 de cuvinte, faptul că bucuria de a fi împreună cu prietenii este o valoare comună oamenilor de pretutindeni, valorificând textul 2 și experiența personală sau de lectură. **6 puncte**

A large rectangular area with a dashed border, containing 25 horizontal lines for writing. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page, leaving a small margin from the left and right edges.

